

Čerpat sílu a pít červánky v krajině domova

Vracíme se z dovolené v Thajsku nebo třeba z Kanárských ostrovů. Bylo to krásné, ale kdybychom tam měli zůstat ještě nějakou dobu, začneme se nudit. Malíř Josef Rabas říkal, že je důležité nalézt si svůj čtvereční kilometr krajiny a ten se snažit pochopit. Argentinský spisovatel Jorge Borges tvrdil, že není ani tak důležité číst knihy jako vracet se ke knihám, jež jsme již četli. Hledíme na krajinu a rozlišujeme: „Ta je krásná, ale tato je moje“. Doma jsme tam, kam se vracíme a odjíždíme právě proto, abychom se mohli vracet. A je pak skoro jedno, zda bydlíme pod monumentální Pravčickou branou, anebo u sotva odrostlého smrkového lesa.

V cizích zemích jsme na chvíli, ale v krajinách domova stárneme společně se zemí a stromy. Po letech přicházíme na stejná místa, vršíme vzpomínky, vrůstáme do krajiny. Málokdo umí být doma ve víc jak dvou, třech krajinách. Výlet je vytržení, vzrušení a zkušenost. Krajina domova je plynutí, ve kterém se lidské v nás míří s tím přírodním a výsledná směs pak stojí podobně jako hudba či poezie někde mezi člověkem a živly.

Některé národy a některé civilizace cestují, protože se domnívají, že krása a pravda musí být někde jinde, když ji doma nebyli schopni nalézt. Jiné národy či skupiny mají pocit, že úplně stačí pochopit svůj kus země. To je rozdíl mezi lidmi z jihu či severu Itálie, Rakušany a Němci nebo Francouzi od Středozemního či Atlantského moře. Co taky může svět nabídnout vinaři od Pálavy či Hodonína, když všechnu sílu země a slunce má doma ve sklípku?

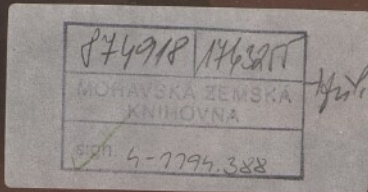
My Češi a Moravané jsme obojí. Pod vlivem neklidných Němců a zejména chůze chtivých Sasů vyrážíme do ciziny, ale doopravdy dobře se cítíme tam, kde můžeme zajít do hospody či sbírat houby. Prostě doma, kde se nebojíme v lese, kde se dá bloudit jen docela krátkou dobu a kde i z té největší divočiny trefíme na nádraží. Máme velké štěstí, že žijeme v této zemi, kde je všechno sice malé, ale nesmírně rozmanité. Už jsem to napsal víckrát, ale potřebuji to zapakovat - poznat tuto zemi je práce na celý život. Čechy a Morava jsou krajinou pro znalce a poutníky, která nás nedráždí nějakým grandiózním vzmachem, ale působí jemnou silou a trochu melancholickým klidem. Skály jsou zde malé, barvy tlumené, řeky nejsou kalnými veletoky a místní vodopády jsou spíš dětskými hračkami přírody než místy, kde se burácející vody řítí do propasti.

Tato krajina je tak mírná a přitom bohatá, že si ani neuvědomujeme, jaké je štěstí jí procházet.

Neoslňuje, ale naplňuje. Už o tom ani nepřemýšlíme, nazouváme boty a do batůžku vkládáme láhev na vodu, mapu, poznámkový blok, možná fotoaparát či pár okopírovaných listů z této knihy a vydáváme se do míst, kde země je ještě silná a tím posiluje i nás samotné.

Václav Cílek

Václav Cílek

OBSAH

Úvod	6
České Švýcarsko	10
Krkonoše	18
Podyjí	26
Šumava	34
Beskydy	42
Bílé Karpaty	48
Blaník	54
Blanský les	58
Broumovsko	64
České středohoří	70
Český kras	76
Český les	82
Český ráj	88
Jeseníky	96
Jizerské hory	102
Kokořínsko	108
Křivoklátsko	114
Labské pískovce	120
Litovelské Pomoraví	126
Lužické hory	132
Moravský kras	138
Orlické hory	144
Pálava	152
Poodří	158
Slavkovský les	164
Třeboňsko	170
Žďárské vrchy	178
Železné hory	184
Terminologický slovníček	190
Summary	192
Rejstřík	200
Autoři fotografií	206